

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಮಹರ್ಷಿ ವೇದವ್ಯಾಸಪ್ರಣೀತಂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ
॥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಮಹಾಪುರಾಣಂ

॥ ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಽತ್ಮಾನಂ ಪ್ರವಯಸಮೇಕದಾ ವೈನ್ಯ ಆತ್ಮವಾನ್ |

ಆತ್ಮನಾ ವರ್ಧಿತಾಶೇಷಸ್ವಾನುಸರ್ಗಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ || 1 ||

ಜಗತ್ಸ್ತಸ್ಥುಷಶ್ಚಾಪಿ ವೃತ್ತಿದೋ ಧರ್ಮಭೃತ್ಸತಾಂ |

ನಿಷ್ಪಾದಿತೇಶ್ವರಾದೇಶೋ ಯದರ್ಥಮಿಹ ಜಜ್ಞಿವಾನ್ || 2 ||

ಆತ್ಮಜೇಷ್ವಾತ್ಮಜಾಂ ನೃಸ್ಯ ವಿರಹಾದ್ರುದತೀಮಿವ |

ಪ್ರಜಾಸು ವಿಮನಃಸ್ವೇಕಃ ಸದಾರೋಽಗಾತ್ರಪೋವನಂ || 3 ||

ತತ್ರಾಪ್ಯದಾಭ್ಯನಿಯಮೋ ವೈಖಾನಸಸುಸಮ್ಮತೇ |

ಆರಬ್ಧ ಉಗ್ರತಪಸಿ ಯಥಾ ಸ್ವವಿಜಯೇ ಪುರಾ || 4 ||

ಕಂದಮೂಲಫಲಾಹಾರಃ ಶುಷ್ಕಪರ್ಣಾಶನಃ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಅಬ್ಧಿಕ್ಷಃ ಕತಿಚಿತ್ಪಕ್ಷಾನ್ ವಾಯುಭಕ್ಷಸ್ತತಃ ಪರಂ || 5 ||

ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಪಂಚತಪಾ ವೀರೋ ವರ್ಷಾಸ್ವಾಸಾರಷಾಣ್ಮನಿಃ |

ಆಕಂಠಮಗ್ನಃ ಶಿಶಿರೇ ಉದಕೇ ಸ್ಥಂಡಿಲೇಶಯಃ || 6 ||

ತಿತಿಕ್ಷುರ್ಯತವಾಗ್ಧಾಂತ ಊರ್ಧ್ವರೇತಾ ಜಿತಾನಿಲಃ |

ಆರಿರಾಧಯಿಷುಃ ಕೃಷ್ಣಮಚರತ್ತಪ ಉತ್ತಮಂ || 7 ||

ತೇನ ಕ್ರಮಾನುಸಿದ್ಧೇನ ದ್ವಸ್ತಕರ್ಮಮಲಾಶಯಃ |
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೈಃ ಸನ್ನಿರುದ್ಧಷಡ್ವರ್ಗಶ್ಚಿನ್ನಬಂಧನಃ || 8 ||

ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನ್ ಯದಾಹಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಂ ಪರಂ |
ಯೋಗಂ ತೇನೈವ ಪುರುಷಮಭಜತ್ಪುರುಷರ್ಷಭಃ || 9 ||

ಭಗವದ್ಧರ್ಮಿಣಃ ಸಾಧೋಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಯತತಃ ಸದಾ |
ಭಕ್ತಿರ್ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ಯವಿಷಯಾಭವತ್ || 10 ||

ತಸ್ಯಾನಯಾ ಭಗವತಃ ಪರಿಕರ್ಮಶುದ್ಧ -
ಸತ್ತ್ವಾತ್ಮನಸ್ತದನು ಸಂಸ್ಮರಣಾನುಪೂರ್ತ್ಯಾ |
ಜ್ಞಾನಂ ವಿರಕ್ತಿಮದಭೂನ್ನಿಶಿತೇನ ಯೇನ
ಚಿಚ್ಛೇದ ಸಂಶಯಪದಂ ನಿಜಜೀವಕೋಶಂ || 11 ||

ಛಿನ್ನಾನ್ಯಧೀರಧಿಗತಾತ್ಮಗತಿನಿರೀಹ -
ಸ್ತತ್ತತ್ಯಜೇಽಚ್ಛಿನದಿದಂ ವಯುನೇನ ಯೇನ |
ತಾವನ್ನ ಯೋಗಗತಿಭಿರ್ಯತಿರಪ್ರಮತ್ತೋ
ಯಾವದ್ಗದಾಗ್ರಜಕಥಾಸು ರತಿಂ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ || 12 ||

ಏವಂ ಸ ವೀರಪ್ರವರಃ ಸಂಯೋಜ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಿ |
ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ದೃಢಂ ಕಾಲೇ ತತ್ಯಾಜ ಸ್ವಂ ಕಲೇವರಂ || 13 ||

ಸಂಪೀಡ್ಯ ಪಾಯುಂ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಭ್ಯಾಂ ವಾಯುಮುತ್ಸಾರಯನ್ ಶನ್ಯೈಃ |
ನಾಭ್ಯಾಂ ಕೋಷ್ಠೇಷ್ವವಸ್ಥಾಪ್ಯ ಹೃದುರಃಕಂಠಶೀರ್ಷಣಿ || 14 ||

ಉತ್ಸರ್ಪಯಂಸ್ತು ತಂ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಕ್ರಮೇಣಾವೇಶ್ಯ ನಿಃಸ್ಪೃಹಃ |
ವಾಯುಂ ವಾಯೌ ಚ್ಛಿತೌ ಕಾಯಂ ತೇಜಸ್ತೇಜಸ್ಯಯೂಯುಜತ್ || 15 ||

ಖಾನ್ಯಾಕಾಶೇ ದ್ರವಂ ತೋಯೇ ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ ವಿಭಾಗಶಃ |
ಕ್ಷಿತಿಮಂಭಸಿ ತತ್ತೇಜಸ್ಯದೋ ವಾಯೌ ನಭಸ್ಯಮುಂ || 16 ||

ಇಂದ್ರಿಯೇಷು ಮನಸ್ತಾನಿ ತನ್ಮಾತ್ರೇಷು ಯಥೋದ್ಭವಂ |
ಭೂತಾದಿನಾಮೂನ್ಯತ್ಯುಷ್ಯ ಮಹತ್ಯಾತ್ಮನಿ ಸಂದಧೇ || 17 ||

ತಂ ಸರ್ವಗುಣವಿನ್ಯಾಸಂ ಜೀವೇ ಮಾಯಾಮಯೇ ನೃಧಾತ್ |
ತಂ ಚಾನುಶಯಮಾತ್ಮಸ್ಥಮಸಾವನುಶಯೀ ಪುಮಾನ್ |
ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯವೀರ್ಯೇಣ ಸ್ವರೂಪಸ್ಥೋಽಜಹಾತ್ಪ್ರಭುಃ || 18 ||

ಅರ್ಚಿರ್ನಾಮ ಮಹಾರಾಜ್ಞೇ ತತ್ಪತ್ನ್ಯನುಗತಾ ವನಂ |
ಸುಕುಮಾರ್ಯತದರ್ಹಾ ಚ ಯತ್ಪದ್ಭ್ಯಾಂ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಭುವಃ || 19 ||

ಅತೀವ ಭರ್ತುರ್ವ್ರತಧರ್ಮನಿಷ್ಠಯಾ
ಶುಶ್ರೂಷಯಾ ಚಾರಷದೇಹಯಾತ್ರಯಾ |
ನಾವಿಂದತಾರ್ತಿಂ ಪರಿಕರ್ಶಿತಾಪಿ ಸಾ
ಪ್ರೇಯಸ್ಕರಸ್ಪರ್ಶನಮಾನನಿರ್ವೃತಿಃ || 20 ||

ದೇಹಂ ವಿಪನ್ನಾಖಿಲಚೇತನಾದಿಕಂ
ಪತ್ಯುಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ದಯಿತಸ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ |
ಆಲಕ್ಷ್ಯ ಕಿಂಚಿಚ್ಛ ವಿಲಪ್ಯ ಸಾ ಸತೀ
ಚಿತಾಮಥಾರೋಪಯದದ್ರಿಸಾನುನಿ || 21 ||

ವಿಧಾಯ ಕೃತ್ಯಂ ಹ್ರದಿನೀಜಲಾಪ್ಲುತಾ
ದತ್ತೋದಕಂ ಭರ್ತುರುದಾರಕರ್ಮಣಃ |
ನತ್ವಾ ದಿವಿಸ್ಥಾಂಸ್ತ್ರಿದಶಾಂಸ್ತ್ರೀಃ ಪರೀತ್ಯ
ವಿವೇಶ ವಹ್ನಿಂ ಧ್ಯಾಯತೀ ಭರ್ತೃಪಾದೌ || 22 ||

ವಿಲೋಕ್ಯಾನುಗತಾಂ ಸಾಧ್ವೀಂ ಪೃಥುಂ ವೀರವರಂ ಪತಿಂ |
ತುಷ್ಟುವುರ್ವರದಾ ದೇವೈರ್ದೇವಪತ್ನೈಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 23 ||

ಕುರ್ವತ್ಯಃ ಕುಸುಮಾಸಾರಂ ತಸ್ಮಿನ್ಮಂದರಸಾನುನಿ |
ನದತ್ಸ್ವಮರತೂರ್ಯೇಷು ಗೃಣಂತಿ ಸ್ಮ ಪರಸ್ಪರಂ || 24 ||

ದೇವ್ಯ ಉಚುಃ

ಅಹೋ ಇಯಂ ವಧೂರ್ಧನ್ಯಾ ಯಾ ಚೈವಂ ಭೂಭುಜಾಂ ಪತಿಂ |
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಪತಿಂ ಭೇಜೇ ಯಜ್ಞೇಶಂ ಶ್ರೀರ್ವಧೂರಿವ || 25 ||

ಸೈಷಾ ನೂನಂ ಪ್ರಜತ್ಯೂರ್ಧ್ವಮನು ವೈನ್ಯಂ ಪತಿಂ ಸತೀ |
ಪಶ್ಯತಾಸ್ಮಾನತೀತ್ಯಾರ್ಚಿದುರ್ವಿಭಾವೈನ ಕರ್ಮಣಾ || 26 ||

ತೇಷಾಂ ದುರಾಪಂ ಕಿಂ ತ್ವನ್ಯನ್ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಭಗವತ್ಪದಂ |
ಭುವಿ ಲೋಲಾಯುಷೋ ಯೇ ವೈ ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯಂ ಸಾಧಯಂತ್ಯುತ || 27 ||

ಸ ವಂಚಿತೋ ಬತಾತ್ಮಧುಕ್ ಕೃಚ್ಛೇಣ ಮಹತಾ ಭುವಿ |
ಲಬ್ಧ್ವಾಪವರ್ಗ್ಯಂ ಮಾನುಷ್ಯಂ ವಿಷಯೇಷು ವಿಷಜ್ಜತೇ || 28 ||

ಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ
ಸ್ತುವತೀಷ್ಟಮರಸ್ತ್ರೀಷು ಪತಿಲೋಕಂ ಗತಾ ವಧೂಃ |
ಯಂ ವಾ ಆತ್ಮವಿದಾಂ ಧುರ್ಯೋ ವೈನ್ಯಃ ಪ್ರಾಪಾಚ್ಯುತಾಶ್ರಯಃ || 29 ||

ಇತ್ಥಂಭೂತಾನುಭಾವೋಽಸೌ ಪೃಥುಃ ಸ ಭಗವತ್ತಮಃ |
ಕೀರ್ತಿತಂ ತಸ್ಯ ಚರಿತಮುದ್ಧಾಮಚರಿತಸ್ಯ ತೇ || 30 ||

ಯ ಇದಂ ಸುಮಹತ್ಪುಣ್ಯಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾವಹಿತಃ ಪರೇತ್ |
ಶ್ರಾವಯೇಚ್ಛ್ಯಣುಯಾದ್ವಾಪಿ ಸ ಪೃಥೋಃ ಪದವೀಮಿಯಾತ್ || 31 ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವೀ ರಾಜನ್ಯೋ ಜಗತೀಪತಿಃ |
ವೈಶ್ಯಃ ಪಠನ್ ವಿಟ್ಟತಿಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛೂದ್ರಃ ಸತ್ತಮತಾಮಿಯಾತ್ || 32 ||

ತ್ರಿಕೃತ್ವ ಇದಮಾಕರ್ಣ್ಯ ನರೋ ನಾರ್ಯಥವಾಽದೃತಾ |
ಅಪ್ರಜಃ ಸುಪ್ರಜತಮೋ ನಿರ್ಧನೋ ಧನವತ್ತಮಃ || 33 ||

ಅಸ್ಪಷ್ಟಕೀರ್ತಿಃ ಸುಯಶಾ ಮೂರ್ಖೋ ಭವತಿ ಪಂಡಿತಃ |
ಇದಂ ಸ್ವಸ್ತಯನಂ ಪುಂಸಾಮಮಂಗಲ್ಯನಿವಾರಣಂ || 34 ||

ಧನ್ಯಂ ಯಶಸ್ಯಮಾಯುಷ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಕಲಿಮಲಾಪಹಂ |
 ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಾಣಾಂ ಸಮ್ಯಕ್ಸಿದ್ಧಿಮಭೀಪ್ಸುಭಿಃ |
 ಶ್ರದ್ಧಯೈತದನುಶ್ರಾವ್ಯಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ಕಾರಣಂ ಪರಂ || 35 ||

ವಿಜಯಾಭಿಮುಖೋ ರಾಜಾ ಶ್ರುತ್ವೈತದಭಿಯಾತಿ ಯಾನ್ |
 ಬಲಿಂ ತಸ್ಮೈ ಹರಂತ್ಯಗ್ರೇ ರಾಜಾನಃ ಪೃಥವೇ ಯಥಾ || 36 ||

ಮುಕ್ತಾನ್ಯಸಂಗೋ ಭಗವತ್ಯಮಲಾಂ ಭಕ್ತಿಮುದ್ವಹನ್ |
 ವೈನ್ಯಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಪುಣ್ಯಂ ಶೃಣುಯಾಚ್ಛ್ರಾವಯೇತ್ಪರೇತ್ || 37 ||

ವೈಚಿತ್ರವೀರ್ಯಾಭಿಹಿತಂ ಮಹನ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸೂಚಕಂ |
 ಅಸ್ಮಿನ್ ಕೃತಮತಿರ್ಮರ್ತ್ಯಃ ಪಾರ್ಥವೀಂ ಗತಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 38 ||

ಅನುದಿನಮಿದಮಾದರೇಣ ಶೃಣ್ವನ್
 ಪೃಥುಚರಿತಂ ಪ್ರಥಯನ್ ವಿಮುಕ್ತಸಂಗಃ |
 ಭಗವತಿ ಭವಸಿಂಧುಪೋತಪಾದೇ
 ಸ ಚ ನಿಪುಣಾಂ ಲಭತೇ ರತಿಂ ಮನುಷ್ಯಃ || 39 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಪಾರಮಹಂಸ್ಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ
 ಚತುರ್ಥಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||